

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลแน่นอนและรวดเร็ว” (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2545 : 88)

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนที่จะพัฒนาประเทศ ทั้งในด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ได้อย่างสมดุลสอดคล้องและเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผลผลิตของระบบการศึกษาคือพลเมืองของประเทศ ที่สามารถปรับตัว แก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลายในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่าง รวดเร็วและสามารถริเริ่มการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนประเทศชาติให้พัฒนาและ ก้าวหน้าไปได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546 : 16) ขอบเขตของการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ประเทศจึงมุ่งพัฒนาการศึกษาแก่เยาวชนไทยทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอีกทั้งกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดทั้งหลักสูตร (นิพนธ์ สุขปรดี, 2545 : 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

อาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานีเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาซึ่ง เป็นองค์กรหนึ่งที่มีหน้าที่ ภารกิจในการจัดการศึกษาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย โดยที่นักเรียน นักศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ต้อง ได้รับการศึกษาตั้งแต่การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 : 21) ในการจัด

การศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนใกล้ชิดกับการจัดการศึกษา ดังนั้นการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารสถานศึกษาอันเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 : 3 – 4)

การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบไปด้วยงานหลัก 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ซึ่งฝ่ายวิชาการถือว่าเป็นฝ่ายหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เช่น ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร เป็นงานสนับสนุนฝ่ายวิชาการทั้งสิ้น หน่วยงานทางการศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการให้มีความชัดเจนและมีความแข็งแกร่ง เป็นดัชนีบ่งชี้ถึงภารกิจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อปัจจัยคุณภาพของผลผลิต (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2551 : 1)

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี มีการกระจายอำนาจทั้ง 4 ฝ่าย ให้สถานศึกษาจัดบริหาร และจัดการศึกษานั้น ด้านวิชาการนับเป็นด้านที่เป็นภาระที่สำคัญ ถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งขอบเขตงานบริหารงานวิชาการพอสรุปได้ดังนี้ คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลงานวิชาการ และการนิเทศและพัฒนารเรียนการสอน ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ สมาน อัสวภูมิ (2551:271) จึงกล่าวไว้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญควบคู่กับงานวิชาการ ซึ่งกระบวนการนิเทศศึกษานั้นเป็นกระบวนการชี้แนะ แนะนำ ให้ความร่วมมือต่อการจัดกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (กิติมา ปรีดาดีลก, 2532 : 262)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544) เป็นแผนเน้นการพัฒนาคนเป็นจุดหมายหลักของการพัฒนาประเทศว่า “คนเป็นหัวใจของการพัฒนา” เพราะคนเป็นทั้งผู้กำหนดทิศทางและดำเนินการพัฒนา อีกทั้งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของการพัฒนา ทั้งนี้ต้องจัดการศึกษาให้หลากหลาย และต้องสนับสนุนให้สื่อมวลชนร่วมกันเสริมการพัฒนาการศึกษาให้แก่ทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อที่จะเสริมสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าให้แก่ประเทศ การศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนและประชาชน ให้มีคุณภาพที่สามารถจะพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมุ่งเน้นพัฒนาให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอ รู้จักคิด รู้จักใฝ่หาความรู้ ประสบการณ์ด้วยตนเอง รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหาที่กักขังในการ

ทำงาน มีค่านิยมที่ดีงามและส่งเสริมความเป็นเลิศในความสามารถความถนัดในแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่

ในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพให้หน่วยงานทางการศึกษา มีกระบวนการที่ใช้กันอยู่กว้างขวางคือ การนิเทศการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องให้ความร่วมมือกับคณะครู โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษาที่สูงขึ้น การนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนในสถานศึกษา โดยมุ่งที่พฤติกรรมของครูที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ลักษณะงานของการนิเทศการสอน จะมีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การเลือกสรรบุคลากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการวัสดุอุปกรณ์ การจัดอบรมประจำการ การประชุมพิเศษ การบริการพิเศษ งานสัมพันธ์ชุมชน และงานประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและคุณภาพของนักเรียน หลักการนิเทศที่ควรยึดถือ คือหลักแห่งการส่งเสริมความเจริญงอกงามให้ครูและนักเรียน หลักการจัดอย่างเป็นประชาธิปไตย หลักการสร้างสรรค์ หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หลักการสร้างขวัญและกำลังใจ หลักการปรับปรุงการเรียนการสอน และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 28)

การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูผู้สอนในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ ความต้องการ และความรับผิดชอบ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นิเทศ เพื่อกระตุ้นช่วยเหลือครูให้สามารถปฏิบัติภารกิจการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน สามารถทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่พึงประสงค์ในทุก ๆ ด้าน เต็มตามวัยและเต็มตามศักยภาพ โดยขณะเดียวกันต้องมีความจำเป็นต้องสนับสนุนครูให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ การนิเทศการสอนจึงเป็นกระบวนการพัฒนาที่ จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น (สุรพงษ์ ศรีวัชรธรรม, 2541 : 2) แต่เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศ แต่ในปัจจุบันงานนิเทศการสอนมีความสำคัญยิ่งขึ้น บุคลากรในสถานศึกษาต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น อันเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการสอนของสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอก

จะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหญ่ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาอีกด้วยจึงควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (สังัด อุทรานันท์, 2530 : 116)

จากข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอก และจากการรายงานผลการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า “ผู้บริหารหลายแห่งละเลยการนิเทศภายใน โดยสิ้นเชิง สถานศึกษาบางแห่งไม่มีข้อมูลการนิเทศเลย และบางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศ จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายใน โดยเฉพาะการนิเทศงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลัก ทำให้การนิเทศงานวิชาการไม่เป็นระดับ ขาดความต่อเนื่อง มีลักษณะต่างคนต่างดำเนินการตามความเข้าใจของผู้บริหารแต่ละคน (ชาริณี สุขสันติดิติก) อ้างถึงใน สุมน อมรวิวัฒน์ ,2547 :36-62) ทำให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ได้รับการแนะนำพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประสิทธิผลทางการเรียนการสอนในสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ นักเรียน นักศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ประจำปี 2552 พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน ทั้งที่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.72 อยู่ในระดับปรับปรุง(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 126) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการในสถานศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารงานฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาโดยตรง จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพยายามจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการในสถานศึกษา

วิธีการแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นงานด้านสื่อการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขอบข่ายงานวิชาการจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียนการสอนเนื่องจากสื่อการสอนเป็นตัวกลางสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมในเบื้องต้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนตรงตามที่คุณสอนต้องการ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรนิเทศ ติดตามการใช้สื่อการสอนในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู ส่งเสริมให้ครูมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงวิธีการสอนส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

วิธีการนิเทศแบบหนึ่งที่ใช้กันมากในกลุ่มวิทยาลัยและภายในวิทยาลัยคือ

“ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ” เป็นลักษณะการนิเทศแบบเพื่อนร่วมคิดมิตรร่วมทาง มีการสาธิต ฝึกปฏิบัติและประเมินพัฒนาการของครูและนักเรียนได้ผลเชิงประจักษ์ว่า การนิเทศแบบนี้เกิดผล ในทางการปฏิบัติจริง และเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้กับการนิเทศทุกประเภทได้ด้วยซึ่งมี องค์ประกอบในด้านสำคัญดังนี้คือ 1) ด้านหัวใจ การปฐมนิเทศ สร้างศรัทธา สร้างสัมพันธ์แห่ง ความมุ่งหมายจัดเวลากำหนดแผนงาน 2) ด้านร่วมใจ การร่วมคิด ร่วมทำ แนะนำ สาธิต ฝึกทำ แผนการจัดการเรียนรู้ ฝึกสร้างสื่อการเรียนการสอน วิจัยในชั้นเรียน เรียนรู้การวัดและประเมิน 3) ด้านตั้งใจ สร้างสรรค์คุณภาพ ครูแกนนำทดลองปฏิบัติ ครูแกนนำและครูเครือข่าย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ติดต่อสื่อสาร เชื่อมเขียน ช่วยกันแก้ปัญหา ให้กำลังใจ 4) ด้านเปิดใจ ทบทวนการวัดและประเมินผล การประเมินตนเอง การประเมินผลงาน การ ประเมินโดยกัลยาณมิตร การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2547 : 35-62)

ในปัจจุบันผู้บริหารมักจะไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญของการนิเทศงานฝ่ายวิชาการ โดยจะปฏิบัติงานทางด้านการบริหารเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีเวลาน้อยที่จะ อยู่กับวิทยาลัย หรือเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้น (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, 2551 : 209 – 210) ทำให้การนิเทศงานฝ่ายวิชาการในทางปฏิบัติยังไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่อง มีลักษณะต่าง คนต่างดำเนินการตามระดับความเข้าใจของผู้บริหารแต่ละคน (สุมน อมรวิวัฒน์, 2547 : 16) ทำให้ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนการสอนในวิทยาลัย ไม่บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

จากสภาพปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับการ นิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ครูผู้สอน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ว่าอยู่ในระดับใด เมื่อ เปรียบเทียบการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตาม ทัศนะของครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนจำแนกตามระดับชั้นในการปฏิบัติการสอน และ ประสพการณ์ในการปฏิบัติการสอนว่าแตกต่างกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการ นิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการ นิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายตามแนวนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนด ไว้ต่อไป

ปัญหาด้านคุณภาพของนักเรียน นักศึกษาจึงเป็นปัญหาที่สำคัญ และจำเป็นเป็น อันดับแรก ที่ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง การปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงาน การนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ควร พัฒนาสื่อและ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ และเติบโตเป็นผลเมืองที่ดีของชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตร ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับชั้นในการปฏิบัติการสอนและประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการนิเทศงานวิชาการด้าน สื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

1. ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นในการปฏิบัติการสอนต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศ งานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศ งานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ด้านความรู้

1. ทำให้ทราบระดับการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของระดับการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีระดับชั้นในการปฏิบัติการสอนและประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนต่างกัน
3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานีปัตตานี

ด้านการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดอบรมการนิเทศงานวิชาการ
3. ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอน

แบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ(สุมน อมรวิวัฒน์, 2547 : 31) ดังนี้คือ

- 1.1 ด้านหัวใจ
- 1.2 ด้านร่วมใจ
- 1.3 ด้านตั้งใจ
- 1.4 ด้านเปิดใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี 6 สถานศึกษา ปีการศึกษา 2553 จำนวน 196 คน
กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 132 คนได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามานะ (Yamane, 1973 : 727 - 728)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ประเภทระดับชั้นในการปฏิบัติการสอนของครูผู้สอน

จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1.1 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (ปวช.1-ปวช.3)

3.1.1.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (ปวส.1- ปวส.2)

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนของครูผู้สอนจำแนก

ออกเป็น 3 กลุ่มคือ

3.1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ การนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอน

แบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี คือ

3.2.1 ด้านให้ใจ

3.2.2 ด้านร่วมใจ

3.2.3 ด้านตั้งใจ

3.2.4 ด้านเปิดใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตร หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนในการแก้ไขปรับปรุงงานวิชาการด้านสื่อการสอน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตร 4 ด้าน คือ ด้านให้ใจ ด้านร่วมใจ ด้านตั้งใจ และด้านเปิดใจ

2. ด้านให้ใจ หมายถึง ผู้บริหารจัดการให้มีการให้ความรู้เรื่องการผลิตและใช้สื่อการสอน เพื่อให้เพื่อนครูยอมรับและเกิดความสนใจในการผลิตและใช้สื่อการสอน

3. ด้านร่วมใจ หมายถึง ทั้งผู้บริหารและครูร่วมคิดร่วมทำโดยผู้บริหาร พัฒนาการเรียน การสอนร่วมกับครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องร่วมคิดร่วมทำ โดยผู้นิเทศอาจจะแนะนำ สาธิต เป็นแบบอย่าง แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการผลิตสื่อการใช้สื่อการสอน ฝึกสร้างสื่อการเรียนการสอน วิจัยในชั้นเรียน และเรียนรู้การวัดและประเมินผล

4. ด้านตั้งใจ หมายถึง ผู้บริหารให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนครูสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ หรืออีกความหมาย ตั้งใจ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนต้องมีความวิริยะอุตสาหะ บากบั่น

5. ด้านเปิดใจ หมายถึง ผู้บริหารและครูร่วมวางแผนการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้รับการนิเทศจะต้องทบทวนการวัดและประเมินผลตนเอง ประเมินผลงาน ประเมินกัลยาณมิตรและประเมินพัฒนาการเรียนรู้อ

6. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (ปวช.1-ปวช.3) และ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (ปวส.1- ปวส.2) ที่มีต่อการนิเทศแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งแบ่งระดับการนิเทศออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี

8. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ (ครู) ครูพิเศษ ที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (ปวช.1-ปวช.3) และประเภทวิชาพาณิชยกรรม (ปวส.1- ปวส.2) ของวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี

9. ประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่การ สอนของครูในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

10. อาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี หมายถึง วิทยาลัยที่เปิดสอนประเภทวิชาช่าง อุตสาหกรรม (ปวช.1-ปวช.3) และ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (ปวส.1-ปวส.2) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี ซึ่งมี 6 สถานศึกษา คือ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานีวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยประมงปัตตานี วิทยาลัย การอาชีพสายบุรีปัตตานี

11. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทุกสาขาใน วิชาช่างอุตสาหกรรมเช่น ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างก่อสร้าง ช่างเทคนิคพื้นฐาน เป็นต้น ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

12. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง การจัดการเรียนรู้สาขา งานบัญชี สาขา งานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขางานเลขานุการ เป็นต้น